

Sortförsök i ärtor

Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.

Hösten 2006 skördades 3 sortförsök i ärtor inom Skåneförsöken. De enskilda försöken presenteras i tabell 1 medan års- och femårsmedeltalen kan studeras i tabell 2. De områdesvisa redovisningarna finns i tabell 3 medan sortegenskaperna presenteras i tabell 4. Bland egenskaperna är det tusenkornvikten som styr utsädeskostnaden, höjden vid skörd som ger indikationer på hur lättskördad sorten är,

som är särskilt intressanta att ta del av. Även spill vid skörd avslöjar skördeproblem. En egenskap som borde vara viktig att ta hänsyn till är proteinhalten, men så länge vi inte har någon proteinreglering av priset är denna främst intressant för hemmaproducenter. Mätarsort är Celine. 2006 års skördar är mycket låga, liksom 2005 års, varför årets siffror måste värderas med viss försiktighet.

Tabell 1. Enskilda ärtförsök 2006. Skörd.

L7 - 610		507/06		936/06					
		Jan-Åke Andersson, Fairyhills Gård, Stehag		Rydsgårds Gods AB, Rydsgård					
		Förfrukt: Höstvete		Förfrukt: Höstvete					
		Jordart: nmh mo LL. pH 6,2		Jordart: nmh I Mo. pH 7,1					
		Sådd: 29/4. CV% 5,2		Sådd: 25/4. CV% 5,7					
SORT	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 8/8		Dt/ha	Rel	Vid skörd, 4/8		
			Stråst.%	Höjd cm			Stråst.%	Höjd cm	
SW Celine (965222)	27,1	100	71	46	31,9	100	65	46	
SW Clara, 975496	21,8	81	78	44	28,4	89	83	58	
LP Tinker (SW) EU	29,0	107	78	47	34,4	108	55	35	
Da Respect (PI) EU	27,2	101	78	55	32,8	103	83	60	
Da Eden (PI) EU	23,5	87	78	38	30,0	94	50	36	
Da Arthur (PI) EU	23,9	88	65	32	30,0	94	55	33	
DLF Brutus (SSd) EU	25,9	96	79	54	33,4	105	88	61	
To Exclusive (SSd) EU	24,3	90	64	46	32,2	101	88	60	
To Rocket (SSd) EU	25,8	95	78	52	33,8	106	88	60	
SL Stilo (SSd)	28,1	104	76	51	33,4	105	75	49	
S 1872 (SSd)	26,3	97	78	46	32,1	100	58	44	
Ser Starter (SSd) EU	23,6	87	78	41	30,4	95	50	36	
Da Faust (SSd) EU	25,0	93	79	47	32,0	100	85	65	

Tabell 1, forts. Enskilda ärtförsök 2006. Skörd.

L7 - 610		4/06							
		Br Hellberg, Västervångsvägen, Degeberga							
		Förfrukt: Potatis							
		Jordart: nmh I Sa. pH 7,0							
		Sådd: 16/4. CV% 3,3							
SORT	Dt/ha	Rel	Vid skörd, 30/7						
			Stråst.%	Höjd cm					
SW Celine (965222)	45,5	100	58	46					
SW Clara, 975496	42,4	93	78	57					
LP Tinker (SW) EU	48,1	106	58	46					
Da Respect (PI) EU	43,7	96	88	74					
Da Eden (PI) EU	47,0	103	33	34					
Da Arthur (PI) EU	46,2	102	19	23					
DLF Brutus (SSd) EU	-	-	-	-					
To Exclusive (SSd) EU	43,2	95	75	56					
To Rocket (SSd) EU	47,5	104	68	51					
SL Stilo (SSd)	43,8	96	73	52					
S 1872 (SSd)	46,2	101	68	50					
Ser Starter (SSd) EU	43,8	96	60	46					
Da Faust (SSd) EU	43,7	96	50	42					

Tabell 2. Kärnskörd av ärter i Skåne, M-tal av riks- och länsförsök.

SORT	2006			2005		2004		2003		2002		2002 - 2006		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	Rel. tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal
Celineskörden, dt/ha					35,3		43,8		68,2		63,4			
SW Celine	3	34,8	100	2	100	4	100	5	100	6	100	20	49	100
Brutus SSd	2	35,1	101	2	82	4	104	3	89	6	95	17	45,5	94
SW Clara	3	30,9	89	2	100	4	96	5	90	6	95	20	45,2	93
Faust SSd	3	33,6	96	2	102	4	105	5	94	6	96	20	47,4	98
SL Stilo SSd	3	35,1	101	2	113	4	97					9	48,1	99
Exclusive SSd	3	33,2	95	2	106	4	104					9	47,9	99
LP Tinker SW	3	37,2	107	2	110							5	50,5	104
Da Eden PL	3	33,5	96	2	113							5	48,9	101
Da Arthur PL	3	33,4	96	2	115							5	49,1	101
To Rocket SSd	3	35,7	102	2	113							5	50,2	103
S 1872 SSd	3	34,8	100	1								4	49,3	102
DA Respect PL	3	34,6	99											
Ser Starter SSd	3	32,6	94											
x cv% REP	3	34,2	3,8	2	9,6	4	7,3	5	4,8	6	4,0	20	48,2	5,6
LSDPROBF1		2,20	.0013		.1940		.4143		.0210		.0917		4,10	.1479

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Ärter områdesvis indelning 2002 - 2006. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 4B		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
SW Celine	3	66,4	100	7	53,3	100	4	50,6	100	4	55,0	100
Brutus SSd	2	61,2	92	7	49,0	92	3	50,2	99	3	54	99
SW Clara	3	60,1	91	7	47,8	90	4	49,7	98	4	54,6	99
Faust SSd	3	61,3	92	7	51,3	96	4	51,2	101	4	56,0	102
SL Stilo SSd				4	52,2	98	1	48,3		2	50,4	92
Exclusive SSd				4	50,6	95	1	53,5		2	55,1	100
LP Tinker SW				2	53,5	100				1	58,1	
Da Eden PL				2	51,8	97				1	57,0	
Da Arthur PL				2	54,6	102				1	56,3	
To Rocket SSd				2	51,8	97				1	57,5	
S 1872 SSd				2	52,8	99				1	56,2	
x cv% REP	3	62,3	3,0	7	51,7	3,2	4	50,6	3,6	4	55,5	6,6
LSDPROBF1		47,20	.2088		4,90	.0174		8,40	.7106		9,60	.8749

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 4. Sortegenskaper i ärter under åren 2002 - 2006.

SORT	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Höjd vid skörd cm	Mogn. dagar **	Tusen-kornv. g	Protein % av ts	Spill kg/ha
SW Celine	16,9	49	80	42	121	264,1	21,5	210
Brutus SSd	0,3	20	3	15	1	-4,3	1,2	-49
SW Clara	-0,1	19	2	14	-1	-9,7	-1,1	-8
Faust SSd	-0,8	16	1	11	-2	-20,2	-1,9	-33
SL Stilo SSd	2,3	9	4	9	1	22,5	0,5	62
Exclusive SSd	-0,2	17	1	12	0	41,2	0,2	-17
LP Tinker SW	0,1	5	7	0	-1	16,2	0,3	-13
Da Eden PL	0,4	-1	-12	-3	-1	36,1	-0,9	-7
Da Arthur PL	0,5	-15	-15	-12	-1	-2,4	-0,3	106
To Rocket SSd	0,4	17	4	12	-2	-23,9	-1,8	-27
S 1872 SSd	0,4	8	-1	5	-2	36,3	0,1	-19
x cv% REP	17,2	58	79	48	120	272,5	21,2	210
LSDPROBF1	2,2	11	6	7	2	23,8	1,6	123

Sortegenskaper för Celine. Övriga med avvikelser från Celine, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Beskrivning av de olika sorterna

Alla sorter är numera viltblommiga och fröna, med något undantag gula, i huvudsak avsedda för foder.

SW Celine från Svalöf Weibull är numera mätarsort och den har mycket hög avkastning. Svag, lång rev som hamnar något närmare marken vid skörd än de flesta andra sorter. Proteinhalten är hög. Låg skörd under 2005 och 2006.

DLF Brutus från Scandinavian Seed är grönfröig med längre, styvare rev som ligger högt vid skörd. Hög proteinhalt. Mognar sent. Gav mycket låg skörd 2005 men bra skörd 2006.

SW Clara från Svalöf Weibull är en ny matärt med hög avkastning, lång, styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Proteinhalt och tusenkornvikt är lägre än mätarens. Skörden 2006 var låg.

Da Faust från Scandinavian Seed är en tidig sort med hög avkastning 2004. Har styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Tusenkornvikt och proteinhalt är låg.

SL Stilo är en ny sort från Scandinavian Seed som avkastade mycket 2005 men något lägre 2004. Lång rev som legat ganska långt från marken vid skörd. Något sen, med högre tusenkornvikt och proteinhalt.

To Exclusiv är en ny sort från Scandinavian Seed med högre avkastning än mätaren under de 2 första åren den provats men lägre 2006. Liktidig med mycket hög tusenkornvikt, styv rev och bra höjd vid skörd.

LP Tinker är en ny sort från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning under de 2 år den provats. Höjd vid skörd som mätaren, lång rev, tidig och något högre tusenkornvikt.

Da Eden är en ny sort från Plantev med mycket hög skörd 2005 men lägre 2006. Kortare rev, som har något lägre höjd vid skörd. Hög tusenkornvikt men lägre proteinhalt.

Da Arthur är en ny sort från Plantev med mycket hög skörd 2005 men lägre 2006. Svag rev som ligger nära marken vid skörd.

To Rocket är en ny tidig sort från Scandinavian Seed med hög skörd under båda åren den provats. Den har styv rev som ligger långt från marken vid skörd. Den har låg tusenkornvikt och proteinhalt.

Övriga sorter för lite provade för att kommenteras närmare.